

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Oglekļa mazietilpīgas attīstības pasākumi un politiku piemēri

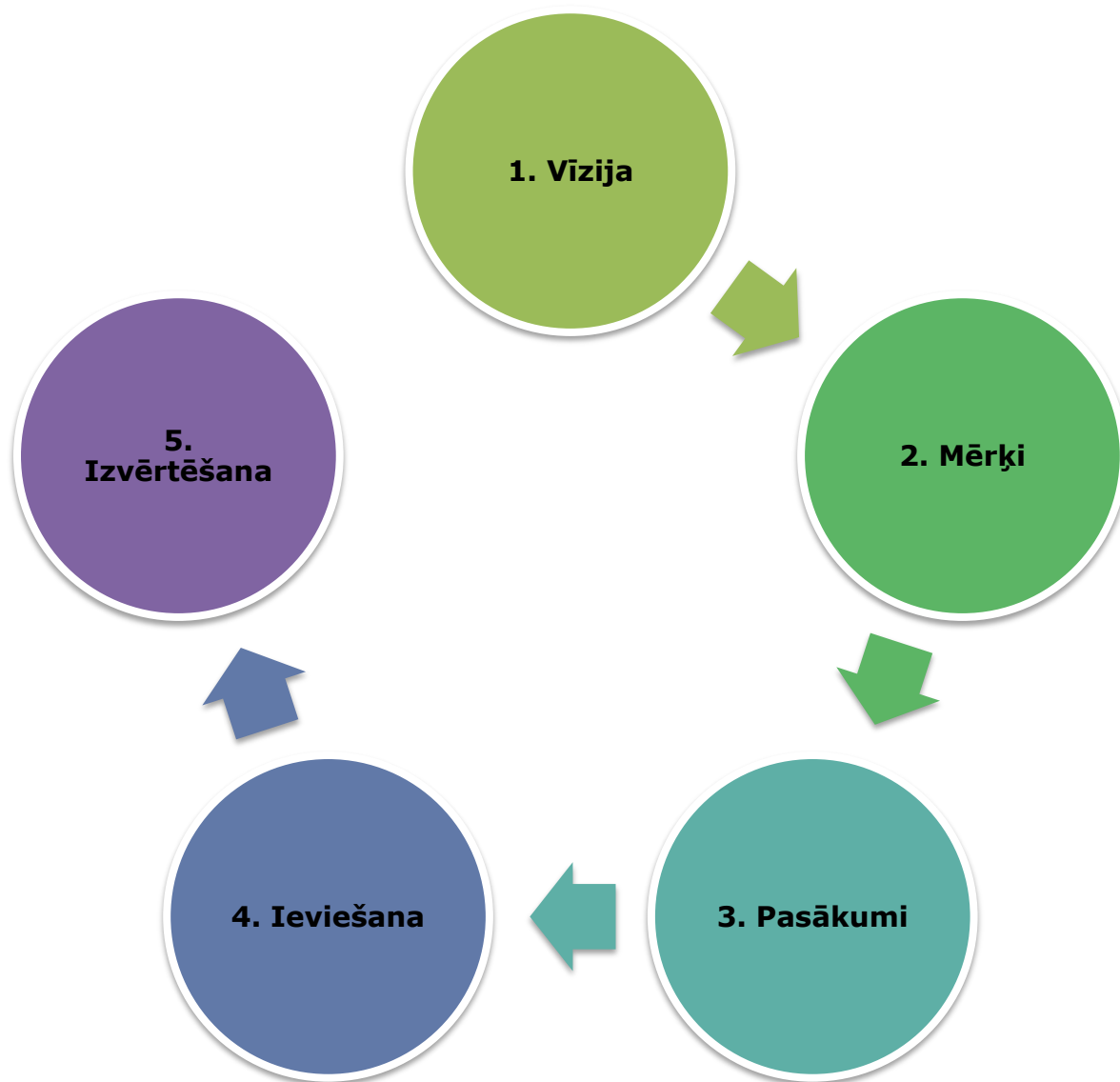
**Informatīvs seminārs par Latvijas
oglekļa mazietilpīgas attīstības
stratēģiju 2050.gadam**

Kristīne Zommere-Rotčenkova
Klimata pārmaiņu departaments

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Virzībā uz OMA

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

OECD ieteiktie instrumenti virzības uz OMA nodrošināšanai

- **Ilgspējīgas oglekļa mazietilpīgas investīcijas un finansējums** (veicot jaunas investīcijas, ievērot OMA vajadzības un nepieciešamību pēc noturīguma pret klimata pārmaiņām);
- **Nodokļu sistēmas pārskatīšana** (pārskatīt subsīdijas fosilajiem energoresursiem, pārskatīt nodokļus un atbalsta shēmas, kas veicina SEG ietilpīgu rīcību);
- **Oglekļa mazietilpīgu inovāciju veicināšana** (kā rezultāts skaidrai un stabilai valdības politikai);
- **Klimatam draudzīga starptautiskā tirdzniecība** (minimizēt ierobežojumus OMA tehnoloģijām);
- **Elektrības tirgu regulēšana** (iespēja nodrošināt stabilus ilgtermiņa cenas signālus OMA nodrošināšanai);
- **Ilgspējīga pilsētvides mobilitāte** (politika, kas stimulē efektīvu un oglekļa mazietilpīgu transporta sistēmu);
- **Zemes ilgtspējīgas izmantošanas stimulēšana** (samazināt atmežošanu, veicināt degradētās zemes atjaunošanu, oglekļa mazietilpīga prakse lauksaimniecībā u.tml.)

10 soļu globālais rīcības plāns – Globālās ekonomikas un klimata komitejas ieteikumi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

- 1. Paātrināt oglekļa mazietilpīgu pārveidi, integrējot klimatu galvenajos ekonomikas lēmumu pieņemšanas procesos.** To nepieciešams izvērst visos valsts pārvaldes un biznesa līmeņos caur sistemātiskām politiku izmaiņām un projektu novērtēšanas instrumentiem, veikspējas rādītājiem, risku modeļiem un ziņošanas prasībām.
- 2. Noslēgt ambiciozu, ilgtspējīgu un taisnīgu starptautisko vienošanos klimata jomā,** lai palielinātu uzticību, kas nepieciešama iekšzemes politikas reformu veikšanai, sniegt vajadzīgo atbalstu jaunattīstības valstīm, un sūtīt spēcīgu signālu investoriem.
- 3. Atteikties no subsīdijām fosilajiem kurināmajiem un lauksaimniecībai un pilsētu izplešanās veicināšanas,** lai sekmētu resursu efektīvu izmantošanu un valsts līdzekļu izmantošanu citiem veidiem, ieskaitot programmas, lai atbalstītu tos, kuriem ir zemi ienākumi.
- 4. Ieviest stingru, prognozējamu oglekļa cenu** kā daļu no labas fiskālās reformas un labas biznesa prakses, sūtīt spēcīgus signālus tautsaimniecībai.
- 5. Būtiski samazināt izmaksas zema oglekļa mazietilpīgas infrastruktūras investīcijām,** paplašinot piekļuvi institucionālam kapitālam.
- 6. Palielināt inovācijas svarīgākajās oglekļa mazietilpīgās un klimata noturīgās tehnoloģijās,** trīskāršojot publiskās investīcijas tīrās enerģijas izpētē un attīstībā un novērst šķēršļus uzņēmējdarbībai.
- 7. Veidot viegli sasniedzamas un kompakts pilsētas,** veicinot labāk pārvaldītu pilsētu attīstību.
- 8. Pārtraukt dabisko mežu izciršanu līdz 2030. gadam,** stiprinot ilgtermiņa investīciju piesaisti un mežu aizsardzību, palielinot starptautisko finansējumu līdz apt. 5 milj. \$ gadā, pierādot veikspēju.
- 9. Atjaunot vismaz 500 milj ha zaudētās vai degradētās mežu un lauksaimniecības zemes līdz 2030. gadam,** kas veicinātu ienākumu palielināšanos lauku reģionos un pārtikas drošību.
- 10. Paātrināt atteikšanos no ar oglēm darbinātām spēkstacijām.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

OMA stratēģiju piemēri Eiropas Savienībā

- Daļa Eiropas Savienības valstu jau ir izstrādājušas oglekļa mazietilpīgas attīstības stratēģijas, t.sk. Vācija, Francija, Igaunija u.c.
- Lielākā daļa dalībvalstu savās stratēģijās koncentrējas uz enerģētikas sektoru, bet daļa iekļāvušas arī citus sektorus
- Saskaņā ar Eiropas Vides aģentūras 2016.gadā veikto izvērtējumu, Eiropas Savienības dalībvalstu stratēģijās iekļautas galvenās politikas ir šādas:
  - Atjaunojamie energoresursi (11 valstis)
  - Energoefektivitāte (9 valstis)
  - E-mobilitāte (4 valstis)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas valstu stratēģijās minētās prioritātes

Stratēģija	Enerģētikas un emisiju mērķi	Galvenās prioritātes
Lielbritānija: Oglekļa plāns	Samazināt SEG emisijas par 34% līdz 2020 un 80% līdz 2050 (pret 1990 gadu)	<ul style="list-style-type: none"> • turpināt dalību ES Emisiju tirdzniecības sistēmā • energoefektivitātes uzlabojumi • izmaksu efektivitāte kā galvenais princips • atvērti dažādiem enerģijas sajaukumiem un risinājumiem • izveidot “zaļo investīciju bankas”, lai atbalstītu energoefektivitātes uzlabojumus un pāreju uz atjaunojamiem enerģijas avotiem, • kritiska loma tehnoloģiskām inovācijām, lai samazinātu izmaksas
Vācija: Enerģētikas koncepts	Samazināt SEG emisijas par 40% līdz 2020.g. un vismaz 80% līdz 2050.g. (uz 1990 līmeni)	<ul style="list-style-type: none"> • uzsvērt milzīgo inovāciju potenciālu, kas saistīta ar Vācijas energoapgādes struktūru pārveidošanu • virzīties uz atjaunojamo energoresursu izmaksu efektīvu izaugsmi un efektivitātes uzlabošanu • energoefektivitātes pasākumi mājsaimniecību, rūpniecības un valsts sektorā • turpināt spēcīgu atbalstu saules elektrostacijām un citiem atjaunojamajiem energoresursiem • pārtraukt subsīdijas oglēm • veicināt elektromobīļu lietošanu
Dānija: Mūsu nākotnes enerģētika (virzībā uz zema oglekļa sabiedrību)	Samazināt SEG emisijas par 40% līdz 2020.g., elektrība un transports 2050.g ir 100%AER	<ul style="list-style-type: none"> • nodokļi un tarifi, kā stimulēt oglekļa mazietilpīgu attīstību un uzvedību • ieguldīt zema oglekļa satura tehnoloģijās • energoefektivitāte un enerģijas patēriņa samazināšana • vējš nodrošina pusi no elektroenerģijas pieprasījuma, ko atbalsta citi atjaunojamie energoresursi • transporta elektrifikācija, ar dažu biodegvielu atbalstu • veicināt biogāzi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Skotijas piemērs – *A Low Carbon Economic Strategy for Scotland, 2010*

Contents

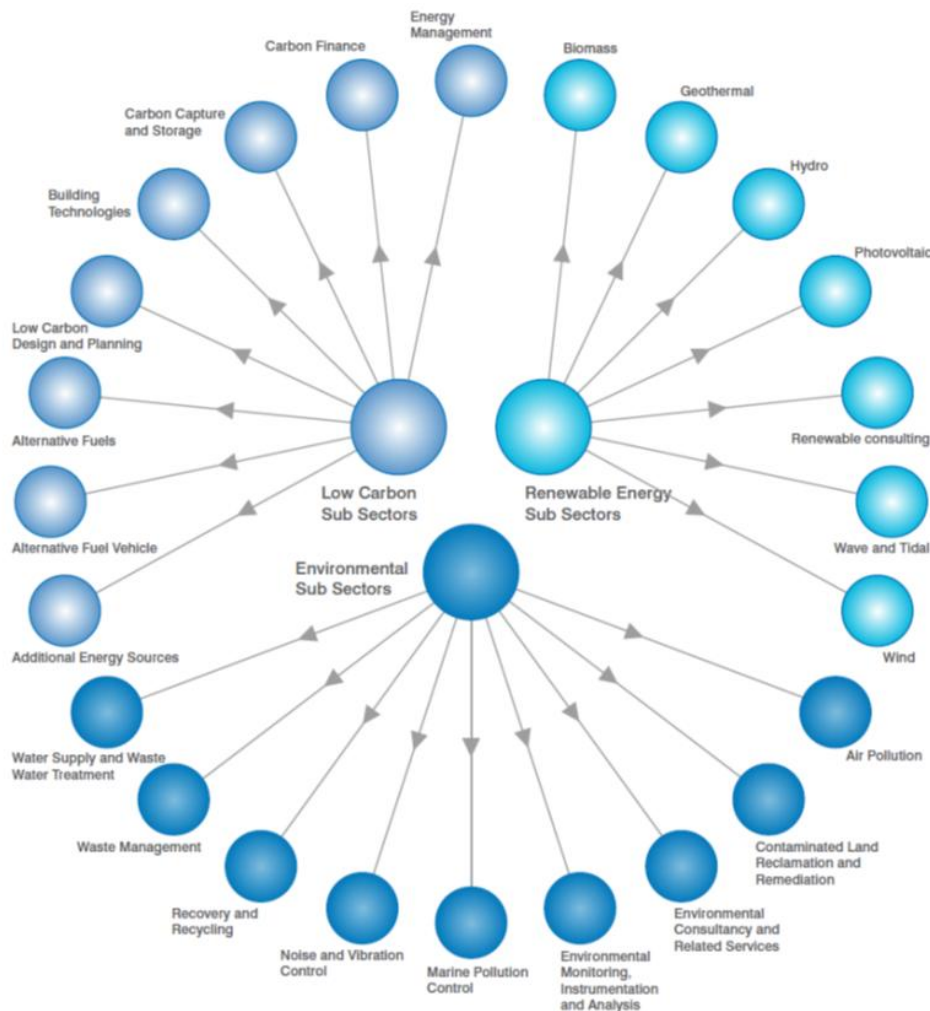
Ministerial Foreword

Section 1 The Strategy

- 1.1 Towards a Low Carbon Economy
- 1.2 A Low Carbon Economic Strategy for Scotland
- 1.3 Strategic Objectives and Immediate Actions

Section 2 – Sector Focus

- 2.1 Transformation across the whole Economy
  - 2.2 Transforming the Energy Sector
  - 2.3 Transforming the Built Environment
  - 2.4 Decarbonising Transport
  - 2.5 Scotland's Resources
- Low Carbon Economic Indicators for Scotland

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Nozaru potenciāls SEG emisiju samazināšanai Eiropas Savienībā

	2005.	2030.	2050.
Enerģētika (CO₂)	-7 %	-54 līdz -68 %	-93 līdz -99 %
Rūpniecība (CO₂)	-20 %	-34 līdz -40 %	-83 līdz -87 %
Transports (iesk. aviācijas CO₂ emisijas; izņemot jūras transportu)	+30 %	+20 līdz -9 %	-54 līdz -67 %
Mājokļi un pakalpojumi (CO₂)	-12 %	-37 līdz -53 %	-88 līdz -91 %
Lauksaimniecība (izņemot CO₂)	-20 %	-36 līdz -37 %	-42 līdz -49 %
Citas emisijas (izņemot CO₂)	-30 %	-72 līdz -73 %	-70 līdz -78 %

Avots: Ceļvedis virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050. gadā, EK (2011)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

OMA risinājumu aptvērums Latvijā

- Ilgtspējīga enerģētika
- Visaptveroša energoefektivitāte
- Resursefektīvs un videi draudzīgs transports
- Ilgtspējīga zemes apsaimniekošana
- Ilgtspējīgs patēriņš un ražošana
- Pētniecība un inovācijas oglekļa mazietilpīgās tehnoloģijās

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

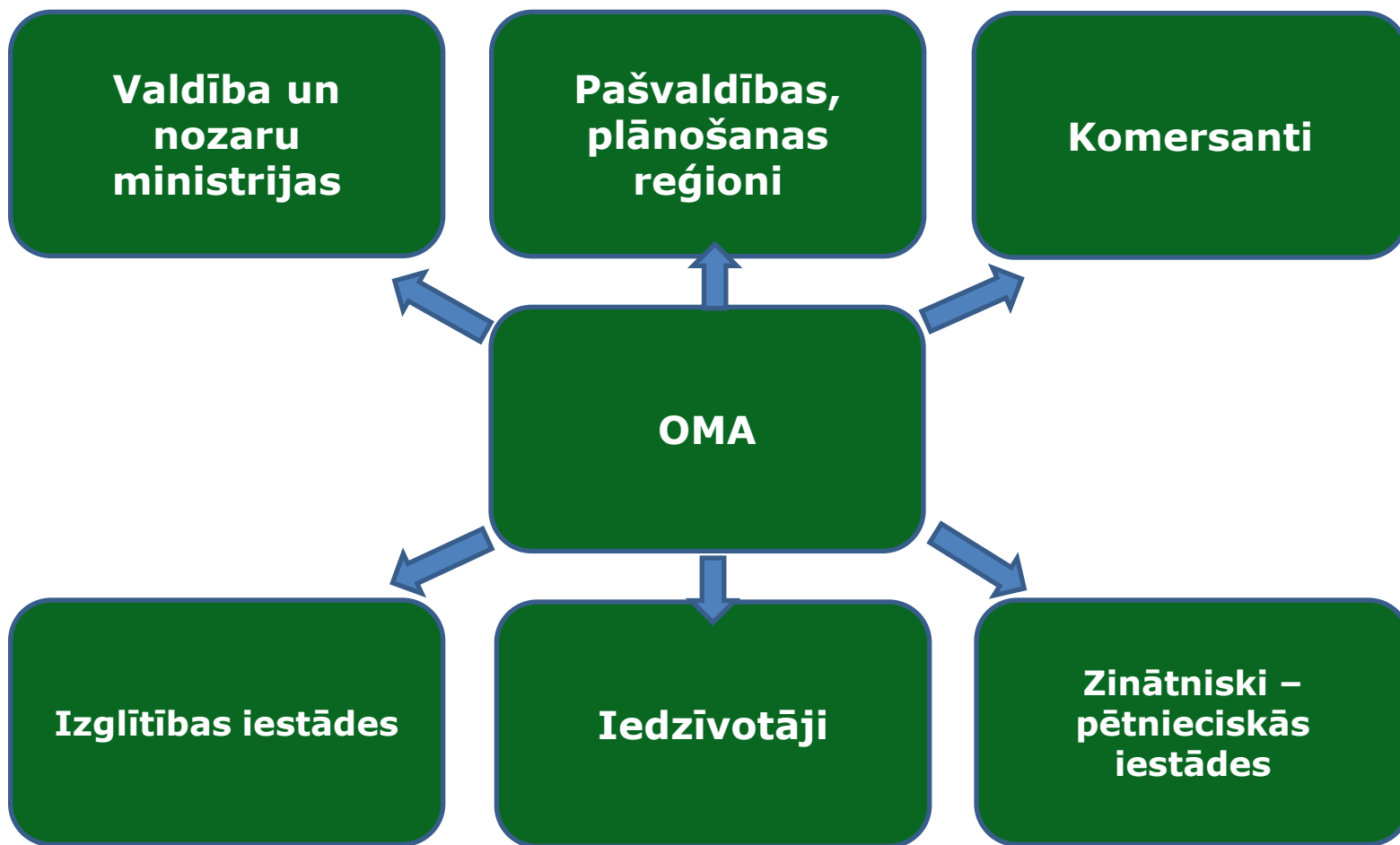
OMA būtiskākie instrumenti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

OMA mērķgrupas

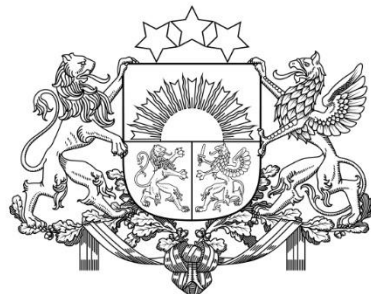
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

PARIS2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE
COP21·CMP11

**Visas pasaules valstis ir
izlēmušas,
ka pasaules NĀKOTNE IR
OGLEKĻA MAZIETILPĪGA UN
PRET KLIMATA PĀRMAIŅĀM
NOTURĪGA ATTĪSTĪBA un
NĀKOTNE SĀKAS JAU TŪLĪT.**

Kļūstiet par daļu no šī procesa!

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

www.varam.gov.lv